

VOORSTEL voor het Algemeen Bestuur

ONDERWERP <i>Toekomst sliblijn RWZI Echten – aangepast voorkeursalternatief</i>		Reg. Nr.	Z/19/025255-138132
		Afdeling	Strategie en Beleid
		Opsteller	Melanie Kuiper
			melaniekuiper@wdodelta.nl +31882331661
PORTEFEUILLEHOUDER		Opgesteld in overleg met:	
Datum DB - vergadering	5 mei 2020	Afdelingen Beheer Waterketen, Projectrealisatie, Onderzoek & Advies en Financiën, Inkoop & Recht.	
Datum AB - vergadering	28 mei 2020		

VOORSTEL

U wordt voorgesteld:

1. de slibgistingsinstallatie RWZI Echten te herbouwen volgens de variant *Echten Groen gas+ en Circulair*, als vervanging van het op 23 april 2019 gekozen voorkeursalternatief *Echten Robuust*;
2. voor de realisatie hiervan de meerjarenraming van €12 miljoen naar € 36,5 miljoen te verhogen;
3. hiervan een voorbereidingskrediet van € 6 miljoen beschikbaar stellen

SAMENVATTING

Sinds begin 2019 is de slibgistingsinstallatie van de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Echten uit bedrijf. Op 23 april 2019 is besloten de slibgisting – na herbouw – weer in bedrijf te nemen volgens het voorkeursalternatief *Echten Robuust*. In oktober 2019 werd duidelijk dat dit voorkeursalternatief (VKA) niet uitvoerbaar is omdat daarvoor geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming kan worden afgegeven. Dit als gevolg van de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 waarmee de landelijke Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS) buiten werking is gesteld.

In uw vergadering van 25 februari 2020 is van vijf varianten de variant *Echten Groen gas+ en Circulair* voorgesteld als nieuw voorkeursalternatief. De besluitvorming daarover is toen uitgesteld; er was behoefte aan meer informatie over en inzicht in de varianten. Die informatie is opgetekend in een notitie, mede ingegeven door naderhand ingediende schriftelijke vragen.

Een vergelijking van de varianten op basis van de uiteindelijke totale kosten na 30 jaar, de uitkomst van een multicriteria analyse (MCA) en de ambities uit het coalitieakkoord van 2019 zijn doorslaggevend voor de keuze om de slibgistingsinstallatie in Echten te herbouwen volgens de variant *Echten Groen gas+ en Circulair*.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

De slibgistingsinstallatie RWZI Echten blijft in bedrijf en wordt ontwikkeld als een voorziening die voldoet aan onze ambities op het gebied van waterkwaliteitszorg en duurzaamheid en draagt bij aan landelijke doelstellingen voor het klimaat en een circulaire economie.

KADER

- **16 oktober 2018:** besluit, bij wijze van voorzorgsmaatregel, om de slibgistingsinstallatie RWZI Echten uit bedrijf te nemen. De installatie bleek niet te voldoen aan eisen van betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid;
- **23 april 2019:** besluit om de slibgistingsinstallatie te behouden en te ontwikkelen volgens het voorkeursalternatief *Echten Robuust*;
- **29 mei 2019:** de uitspraak van de Raad van State, waarmee de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) buiten werking wordt gesteld, haalt een streep door het voorkeursalternatief van 23 april 2019. Wij hebben u daarover schriftelijk geïnformeerd op 22 oktober 2019;
- **25 februari 2020:** van vijf nieuwe varianten hebben wij de variant *Echten Groen gas+ en Circulair* als nieuw voorkeursalternatief voorgesteld. Bij u bleek behoefte aan meer informatie om tot besluitvorming te komen; we hebben daartoe een notitie opgesteld (bijlage 2). Ook heeft u gevraagd naar mogelijkheden voor subsidie op grond van de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE). De besluitvorming is daarom verplaatst.
U bent in de gelegenheid gesteld aanvullende vragen in te dienen. De fracties Bedrijven, CDA, Gemeentebelangen Drenthe-Overijssel, SGP, VVD, Water Natuurlijk en 50PLUS hebben schriftelijke vragen ingediend. Onze antwoorden daarop zijn bijgevoegd als bijlage 1.

ARGUMENTEN

Mede op grond van uw inbreng in de vergadering van 25 februari jl. hebben wij de variant 'amoveren' niet verder uitgewerkt. Het voortbestaan van de slibverwerking op onze locatie in Echten is daarmee uitgangspunt. De vier overige varianten hebben wij nader beschreven in de bijgevoegde notitie (bijlage 2). Ingegeven door uw schriftelijke vragen hebben we daarbij een verdiepingsslag gemaakt en de meest recente informatie verwerkt. U leest dat ook in onze antwoorden op de ingediende vragen. Graag verwijzen wij naar beide bijgevoegde documenten.

Naar aanleiding van uw vragen over het modulair toevoegen van duurzaamheidsfuncties hebben we de (on)mogelijkheden voor fasering uitgewerkt (zie hoofdstuk van de notitie; bijlage 2). Daaruit blijkt dat de toevoeging van CO₂ afvang in een later stadium gecompliceerd en kostbaar is.

In de bijgevoegde notitie zijn de kosten voor alle varianten berekend op basis van *Total Cost of Ownership* (TCO), ofwel het totaalbedrag aan kosten voor het bezit en het gebruik van de installaties gedurende de levenscyclus (30 jaar).

Maatschappelijke aanvaardbare kosten én bijdragen aan duurzaamheid wegen voor ons zwaar in de keuze voor het voorkeursalternatief. Het beeld dat ontstaat bij vergelijking van de varianten op basis van TCO, het effect op het zuiveringstarief en de multicriteria analyse (MCA) is voor ons doorslaggevend om *Echten Groen gas+ en Circulair* als het nieuwe voorkeursalternatief aan u voor te stellen. Dit voorkeursalternatief is een doorontwikkeling van *Echten Robuust*.

Echten Groen gas+ en Circulair:

- herbergt de beginselen van duurzaamheid in de meest verregaande vorm;
- is technisch uitvoerbaar;
- voldoet aan de regelgeving voor stikstof;
- is financieel verantwoord;
- sluit, door afvang van CO₂, aan bij Rijksbeleid;
- past derhalve bij de ambities uit het Waterbeheerplan, het coalitieakkoord en de uitwerking daarvan in onze (ontwerp-) Watervisie;

Het nieuwe voorkeursalternatief sluit aan bij recente ontwikkelingen in het Rijksbeleid. De minister van Economische Zaken schrijft op 30 maart 2020 aan de Tweede Kamer: "Een opschaling van de groengasproductie, binnen de kaders voor de duurzame inzet van biogene reststromen en circulariteit,

acht ik wenselijk en gezien de verduurzamingsopgave van het gassysteem noodzakelijk." Verder schrijft hij: "Het inzetten van riool- en afvalwaterzuiveringslocaties voor groengasproductie sluit aan bij de afwegingsprincipes van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), waarin onder meer het combineren van functies centraal staat."

Afweging

De variant *Echten PAS bestendig* is de goedkoopste variant bij de maximale TCO berekening en voldoende om minimaal te voldoen aan het beleid van het waterschap, maar scoort laag in de MCA. Daarnaast is er een groot risico bij *Echten PAS bestendig* namelijk dat de benodigde NOx reductie niet gehaald wordt. Ook draagt *Echten PAS bestendig* niet bij aan de nationale akkoorden m.b.t. duurzaamheid en klimaat. *Echten PAS bestendig* is daarmee geen geschikt alternatief voor *Echten Robuust*.

Bij de varianten *Groen gas*, *Groen gas⁺* en *Groen gas⁺ en Circulair* wordt biogas omgezet in Groen gas. Bij de twee *Groen gas⁺* varianten wordt ruim 50% meer Groengas geproduceerd, deze varianten scoren mede daarom significant beter in de MCA. De kosten van *Echten Groen gas* bij de maximale TCO berekening zijn lager, echter bij de minimale TCO berekening zijn de kosten voor *Echten Groen gas⁺* lager.

Het verschil tussen *Echten Groen gas⁺* en *Echten Groen gas⁺ en Circulair* is het afvangen van zuiver CO₂ dat als nevenproduct ontstaat bij de omzetting van biogas in Groen gas. Met dit duurzame alternatief voor CO₂ wordt een stap gezet richting de afspraak van 49% klimaatneutraal in 2030 uit het vastgestelde Nederlandse klimaatakkoord. Op deze wijze wordt praktisch invulling gegeven aan een klimaat neutrale maatregel, waarmee voorkomen wordt dat later alsnog maatregelen getroffen moeten worden m.b.t. CO₂ afvangen bij deze biogasinstallatie. Deze variant past goed binnen het coalitieakkoord 'Samen Duurzaam Verder' van WDODelta.

De fractie Gemeentebelangen Drenthe - Overijssel heeft in uw vergadering van 25 februari 2020 een amendement ingediend waarmee wordt voorgesteld de variant *Echten Groen gas* als voorkeursalternatief vast stellen. Op grond van de argumentatie als hierboven gegeven willen wij dit amendement ontraden.

FINANCIËN

In de bijgevoegde notitie zijn de kosten voor alle varianten berekend op basis van TCO. Ook wordt per variant het effect op het zuiveringstarief vermeld.

De werkzaamheden die we al hebben uitgevoerd voor het aanvankelijke voorkeursalternatief *Echten Robuust* nemen we voor een groot deel mee in de nieuwe variant. Wat we niet kunnen gebruiken wordt versneld afgeschreven.

Voorkeursalternatief *Echten Groen gas⁺ en Circulair*

Het investeringsniveau voor *Echten Groen gas⁺ en Circulair* is geraamd op € 36,5 miljoen. Deze raming is deels gebaseerd op het definitief ontwerp van *Echten Robuust* (€23 miljoen) en deels op een voorlopig ontwerp van de extra onderdelen. In de meerjarenraming 2019-2022 is rekening gehouden met *Echten Robuust*, met als investeringsniveau €12 miljoen. Bij vaststelling van het voorkeursalternatief is de impact op het zuiveringstarief structureel 2-4%. Daarnaast is alleen het eerste jaar een verhoging van het zuiveringstarief nodig van ca. 1% door de eenmalige afschrijving van de boekwaarde van een deel van de huidige installatie (ca. € 500.000) en mogelijk terugbetaling van berekende BTW (ca. € 100.000). Pas na definitieve besluitvorming kan de procedure gestart worden voor eventuele terugbetaling van reeds verkregen BTW. Er is niet gerekend met eventuele subsidies voor Stimulering van Duurzame Energieproductie (SDE++). Bij ingebruikname van de installatie zullen de exploitatielasten worden bijgesteld naar de nieuwe situatie, rekening houdend met de aanpassingen in de bedrijfsvoering.

De totale financiële consequenties worden verwerkt in de meerjarenbegroting 2021-2024.

Vorbereidingskrediet

De kosten voor de voorbereiding van soortgelijke werken worden geraamd op 20% van het totale investeringsbedrag. Vanwege relatief nieuwe technieken zal de uitwerking van het ontwerp in meer detail worden uitgevoerd (tot en met uitvoeringsontwerp), zodat de raming van het uitvoeringskrediet meer betrouwbaar wordt. Het reeds bestede bedrag is verdisconteerd in het gevraagde voorbereidingskrediet.

Toelichting SDE++

De subsidieregeling voor “Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE++)” is in de maak en wordt naar verwachting in september 2020 opengesteld. Pas dan zijn de definitieve beschikkingseisen bekend. Uit ons onderzoek blijkt dat er mogelijk kansen op subsidiëring voor Aquathermie en CO₂ opvang zijn. Echter voor de specifieke situatie in Echten is het op dit moment nog onduidelijk of dit ook daadwerkelijk toegepast kan worden. Met een aantal waterschappen zal geprobeerd worden om de toepassingsmogelijkheden voor CO₂ opvang te verruimen.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Bij uitvoering van de voorgestelde variant *Echten Groen gas+ en Circulair* zal onze bedrijfsvoering daarop worden ingericht. Dat betreft de technische, juridische en financiële onderdelen van onze organisatie.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN/OF RISICO'S

De keuze voor *Echten Groen gas+ en Circulair* kent de volgende uitdagingen:

- *Gebruik van nieuwe technieken*
De productie van Groen gas, verwarming via Aquathermie en het opvangen van CO₂ zijn voor WDO Delta nieuwe technieken. Een Groen gas installatie bij een RWZI is een bewezen technologie en wordt reeds ingezet bij 6 andere waterschappen. Verwarming via Aquathermie is eveneens een bewezen technologie voor de verwarming van bijvoorbeeld zwembaden (Raalte) en woningen. Verwarming van een slibgistingsinstallatie is nieuw, de techniek is echter hetzelfde. Opvangen van CO₂ is een nieuwe techniek, die bij Waterschap Amstel Gooi en Vecht en bij Waterschap Delfland in 2021 operationeel wordt. Door opleiding en training zullen we ons personeel gaan bekwalijken met het beheer en onderhoud van deze nieuwe installaties. Daarnaast zullen we de exploitatiebegroting in het jaar van ingebruikname aanpassen op het beheer van de nieuwe installaties.
- *Fluctuatie van de opbrengst bij de afzet van Groen gas en CO₂*
Het groen gas en de CO₂ die we gaan produceren kunnen we verkopen. Hiermee genereren we inkomsten voor het waterschap. De opbrengst kan fluctueren door marktwerking. Bij de ramingen is uitgegaan van een conservatieve bandbreedte. Dezelfde bandbreedte is ook opgenomen in de verwachte effecten op de zuiveringstarieven.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Bij het voorkeursalternatief zal Groen gas geleverd worden aan het gasnet. Rendo N.V. is de beheerder van het gasnet. Rendo N.V. heeft als visie om in 2030 100% duurzaam gas in haar netten te transporteren. Initiatieven zoals nu in ontwikkeling zijn bij het waterschap worden daarom positief ontvangen en maximaal ondersteund. Als het gas aan het net wordt toegevoegd, zoeken we daarvoor een afnemer, de verwachting is dat dit geen probleem is op basis van de informatie van een door ons ingeschakelde onafhankelijke expert.

De omgeving van de RWZI verandert; er komt een recreatiepark en mogelijk een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. De voorgestelde variant heeft niet meer effecten op de omgeving dan de huidige installatie.

COMMUNICATIE

De slibgistingsinstallatie van RWZI in Echten werd begin 2019 uit bedrijf genomen omdat deze niet meer voldeed aan onder meer de eisen die gelden voor veiligheid. Door herbouw van de installatie

volgens de variant 'Echten Groen gas + en Circulair' blijft de slibverwerking in bedrijf als een voorziening die voldoet aan onze ambities op het gebied van waterkwaliteitszorg en duurzaamheid. Wanneer u dit voorstel overneemt wordt deze kernboodschap met toelichting verspreid met een persbericht.

VERVOLG / UITVOERING

Wanneer u volgens voorstel besluit, nemen wij de herbouw van de slibgistingsinstallatie ter hand. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Het betreft:

- aanbestedingsgereed maken documenten;
- aanbesteden;
- opstellen Uitvoeringsontwerp (vanuit Definitief Ontwerp);
- vergunningentraject (deels overlap met voorgaande fase);
- realisatie;

Dat duurt naar schatting ruim 4 jaar. Het werk wordt in 2024 opgeleverd (start kapitaalslasten 2025). De aanvraag voor het realisatiekrediet staat gepland voor het eerste kwartaal van 2022. Van de vorderingen houden wij u op de hoogte.

BIJLAGEN

1. Beantwoording schriftelijk ingediende vragen
2. Sliblijn RWZI Echten; uitgewerkte varianten

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de waarnemend dijkgraaf,
P.A. Zoon